

Finsk uttalsutveckling hos svenskspråkiga småbarn

Vokalkombinationer

Dubbelvokaler

Dubbelkonsonanter

- Uttalet är en helhet som består av enskilda språkljud som även kallas fonem.
- Skillnader i fonem ger upphov till en del svårigheter som bildas mellan svenska och finska då finska är barnets andraspråk.
- Största svårigheterna i uttalet mellan svenska och finska uppstår i anslutning till vokalerna.

Denna guide är för dig som arbetar som småbarnpedagog. Här presenteras tre områden där svårigheter i uttalet mellan svenska och finska uppstår. Efter detta följer en närmare beskrivning med riktiga exempel och konkreta tips för hur man kan arbeta med uttalet i daghemmet.

Tänk på

- att upprepa det du säger flera gånger
- att du behöver själv vara tydlig med uttalet
- att vända dig till barnet så att hen ser hur orden formas med munnen
- att göra inlärning av uttal till något roligt genom lek/spel
- vilket språk barnet har som modersmål och ta stöd i det

1. Vokalkombinationer

Finska språket använder sig av vokalkombinationer och diftonger där två eller flera vokaler följer varandra. Ordet *vihreä* (grön) är ett exempel på ett ord som leder till svårigheter i uttalet hos svenskspråkiga 5-åringar. Detta beror troligtvis på att vokalerna *ä*, *e* och *i* ligger nära varandra i sättet hur de formas i munnen.

Hur hjälpa med att utveckla uttalet av vokalkombinationer & diftonger?

Uttala diftonger och vokalkombinationer till barnet väldigt tydligt	Visuellt visa med munnen hur ordet formas	Upprepning är kunskapens moder
---	---	--------------------------------

2. Dubbelvokaler

Det viktigaste man behöver lära sig om finskt uttal är skillnaderna mellan långa och korta vokalljud. Långa vokalljud brukar bli för korta, medan korta vokalljud inte visar sig förlängas.

Exempel

banaani → banani

hampaat → hampat

Hur lära ut långa vokalljud i finska ord?

Överdriva/lägga tyngdpunkt på den förlängda delen så att barnet kan lokalisera var i ordet ett förlängt uttal finns

Genom lek öva på uttal av både långa och korta vokalljud så att skillnaden blir klar

Jämföra till svenskan, långa vokalljud finns i ord som t.ex. tala (taala)

3. Dubbelkonsonanter

Dubbelkonsonanter är något som finns i både finska och svenska språken. I finska visar det sig att 5-åringar istället för att förkorta förlänger konsonantljud. Det vill säga fördubblas en konsonant i ett finskt ord där den borde uttalas som en enkel konsonant.

Exempel

banaani → bananni

paprika → paapprikka

Hur försäkra sig om att konsonantljuden har rätt längd?

Genom lek öva på uttal av både långa och korta konsonantljud så att skillnaden blir klar

Jämföra med svenskan, ibland har svenskan långt ljud där finskan har ett kort, t.ex. paprika (fin)/ paaprika (swe)